

Hans Liman

REGISTERBLAD

1995-10-10

2008-09-16 delvis reviderat/Jens Johannesson

RIKSINTRESSANT NATURMILJÖ, ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Nr NRO 050 46, EKLANDSKAPET

LINKÖPINGS OCH ÅTVIDABERGS KOMMUNER

KARTA: 8F SO, 8G SV

MITTPUNKT: 8F 2j 44

**AREAL: 4 970 ha
(klass 1a-1c enl
inventeringarna)**

NATURGEOGRAFISK REGION: 22 c Götalands centrala slättbygder, Östgötaslätten.

INTRESSEASPEKTER: K, B, Z, O, F, M, R

URVALSKRITERIER: A, C

VÄRDEOMDÖME: Det ekdominerade slotts- och herrgårdslandskapet kring Stångån och mot Åtvidaberg och Ekenäs bildar med sina ekhagar och ekdominerade skogar Sveriges största samlade areal med ek. Till eklandskapet finns knutet ett mycket rikt växt- och djurliv. Detta gäller speciellt den lägre floran och faunan. Totalt har påträffats 189 rödlistade arter. Huvuddelen är knuten till ek och då speciellt de grov, ihåliga ekarna. Bland arterna kan nämnas läderbagge, gammelekslav, rosa eklav, ekoxe och därgräsfjäril.

Eklandskapet med sitt artrika och i många stycken unika växt- och djurliv utgör följaktligen en utomordentligt värdefull och skyddsvärd naturmiljö.

OMRÅDETS HUVUDDRAG: Kring Stångåns sjösystem med sjöarna Järnlunden, Lilla och Stora Rängen samt mot Åtvidaberg och Ekenäs utbreder sig ett slotts- och herrgårdslandskap präglad av ekhagar, ekdominerade skogar och odlad jord.

En närmare beskrivning av eklandskapet och de hundratals ingående värdekärnorna återfinns i bilagorna:

Eklänet Östergötland - naturinventering av ekmiljöer. Länsstyrelsens rapport 2006:10. Till rapporten hör ett digitalt kartmaterial som redovisar aktuellt kunskap om värdekärnor inom Eklandskapet.

Levande eklandskap i Östergötland – regional landskapsstrategi 2008-2015. Länsstyrelsens rapport 2007:22.

Eklandskapet. En naturinventering av hagar och lövskogar i eklandskapet S om Linköping. Länsstyrelsen 1991.

Eklandskapet II. En naturinventering av hagar och lövskogar i den del av ek-landskapet som ligger i västra Åtvidaberg och östra Linköping. Länsstyrelsens rapport 1995:3.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT OMRÅDETS NATURVÄRDEN SKALL

BIBEHÅLLAS: Naturvärdena kommer att bestå om delområdena undantas från exempelvis bebyggelse, anläggningar, kraftledningar, vägar, dikning, täkt.

Hagmarkernas naturvärden bibehålls om dessa hålls i god beteshävd och buskröjs samt undantas från gödsling och skogsplantering. Igenväxande marker med vidkroniga träd bör restaureras och åter hävdas för att värdena långsiktigt ska bevaras och för att nya vidkroniga träd ska uppkomma.

I övriga blandlövskogar bör största möjliga naturvårdshänsyn tas vid skogliga åtgärder. I värdekärnorna bör skötseln inriktas på långsiktigt bevarande av naturvärdena i första hand. Någon omföring av lövskog till barrskog bör inte ske.

Områden betecknade klass 1d i Eklandskapsinventeringarna bör undantas från skogsplantering.

För övrig öppen mark är det önskvärt att markerna hålls öppna. Skulle beskogning trots allt bli aktuell bör denna ske med lövträd.

I ovannämnda inventeringar finns skötselanvisningar för objektets alla delområden.

Naturreservaten sköts enligt uppgjorda skötselplaner. Vessers udde naturreservat är undantaget från alla former av ingrepp.

PLANERING OCH SÄKERSTÄLLANDE: Länsstyrelsens naturvårdsplan 1983: Linköpings kommun nr N 14. Naturvärdesklass I.

Viggeby, naturreservat 1972.

Vessers udde, naturreservat 1974.

Sturefors, naturreservat 1983.

Brokind, naturreservat 1994.

Stafsäter, naturreservat 1994.

Sätravallen, naturreservat 1996.

Västerby lövskogar, naturreservat 2004.

Tinnerö eklandskap, naturreservat 2006.

Biotopskydd:

Älgbosätter äng, 2001.

Ytterligare biotopskydd och naturvårdsavtal har upprättats av Skogsstyrelsen.

Natura 2000:

Viggeby naturreservat.

Vessers udde naturreservat.

Sturefors naturreservat.

Brokinds naturreservat.

Stafsäters naturreservat.

Västerby naturreservat.

Tinnerö naturreservat.

**Bjärka-Säby.
Sätravallen.
Grävsten.
Adelsnäs.
Bertilsbo.
Åtvidsnäs.
Ingelstorp.
Hersätter.**

OMRÅDET BERÖR RIKSINTRESSANT KULTURMILJÖ: Nr KE 27 Bjärka-Säby, nr KE 28 Kinda kanal, nr KE 29 Sturefors slott, nr KE 30 Sörby, nr KE 39 Vårdsberg-Landeryd, nr KE 40 Grävsten, nr KE 41 Fläret-Ekenäs, nr KE 72 Åtvidaberg-Adelsnäs, nr KE 88 Brokind, nr KE 96 Mormorsgruvan.

OMRÅDET BERÖR RIKSINTRESSANT FRILUFTSMILJÖ: Nr FE 3, Kinda kanal.

OMRÅDET INGÅR ÄVEN I: -

REFERENSER:

Eklänet Östergötland - naturinventering av ekmiljöer. Länsstyrelsens rapport 2006:10.

**Levande eklandskap i Östergötland – regional landskapsstrategi 2008-2015.
Länsstyrelsens rapport 2007:22.**

Länsstyrelsen i Östergötlands län: Eklandskapet. En naturinventering av hagar och lövskogar i eklandskapet S om Linköping. - Linköping 1991.

Länsstyrelsen i Östergötlands län: Eklandskapet II. En naturinventering av hagar och lövskogar i den del av eklandskapet som ligger i västra Åtvidaberg och östra Linköping. Rapport 1995:3. - Linköping 1995.

Länsstyrelsen i Östergötlands län: Natur- och kulturmiljöer i Östergötland. - Linköping 1983.